

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Šubičeva 4
1000 LJUBLJANA

g. Dejan Židan
PREDSEDNIK

Številka: 001-57/2019/4

Datum: 2. 4. 2019

ZADEVA: **Odgovor na pisno poslansko vprašanje**
ZVEZA: vaš dopis št. 020-07/19-491/2 z dne 26. 3. 2019

Spoštovani!

V prilogi pošiljamo odgovor na pisno poslansko vprašanje, ki ga je na ministra za izobraževanje, znanost in šport naslovil poslanec Državnega zbora Tomaž Lisec v zvezi z opravljanjem strokovnega izpita učiteljev začetnikov.

S spoštovanjem,

dr. Jernej Pikalo
MINISTER

Vročiti:

- Naslovniku – gp@dz-rs.si – po elektronski pošti;

Odgovor ministra za izobraževanje, znanost in šport na pisno poslansko vprašanje Tomaža Lisca

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije, Tomaž Lisec, je na ministra za izobraževanje, znanost in šport, dr. Jerneja Pikala naslovil vprašanje v zvezi z opravljanjem strokovnega izpita učiteljev začetnikov.

Ministrstvo odgovarja:

Uvodoma poudarjamo, da so tudi pogoji, pristop in opravljanje strokovnega izpita na področju vzgoje in izobraževanja sistemsko tako urejeni, da so ob upoštevanju vseh deležnikov v prvi vrsti v korist uporabnikom sistema vzgoje in izobraževanja, torej udeležencev vzgoje in izobraževanja. Pogoji za pristop k strokovnemu izpitu s področja vzgoje in izobraževanja, določeni z zakonom in drugimi pravnimi predpisi, so:

- ustrezen obseg ustreznih vzgojno-izobraževalnih izkušenj,
- izobrazba, določeno z zakonom in drugimi predpisi ter
- opravljene aktivnosti za pristop k strokovnemu izpitu (pet uspešno opravljenih praktičnih nastopov oziroma seminarska naloga, kar ovrednotita ustrezen mentor in ravnatelj matičnega vzgojno-izobraževalnega zavoda).

Ustrezen obseg ustreznih vzgojno-izobraževalnih izkušenj je že od leta 1996 dalje, torej od uveljavitve trenutno veljavnih predpisov, ki urejajo to področje, mogoče pridobiti na več alternativnih načinov. Ministrstvo, pristojno za izobraževanje, kot ustrezne vzgojno-izobraževalne izkušnje na področju vzgoje in izobraževanja za pristop k strokovnemu izpitu upošteva vzgojno-izobraževalno delo, opravljeno na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali na podlagi podjetne pogodbe ali na podlagi dela v projektih kot so javna dela, usposabljanje na delovnem mestu ipd, pri čemer pa mora biti pogodba sklenjena za opravljanje dela strokovnega delavca v vzgoji in izobraževanju (učitelja, vzgojitelja ...) z javnim vzgojno-izobraževalnim zavodom, lahko pa tudi z zasebnim, če je le-ta vpisan v razvid ministrstva, pristojnega za izobraževanje, kot izvajalec javnoveljavnih programov. Namen tako pridobljenih vzgojno-izobraževalnih izkušenj je vsebinsko primerno uvaljalno obdobje, v katerem se strokovni delavec začetnik postopoma seznanja z vzgojno-izobraževalnim ciklom, z vsemi mikrookolji, ki so vpeta v vzgojno-izobraževalni proces, načini in oblikami medsebojnega delovanja in sodelovanja. Ocenjeno je, da je tak, še vedno le hitri vpogled v področje vzgoje in izobraževanja nujen pred pristopom k strokovnemu izpitu s področja vzgoje in izobraževanja, ki zaokroži poklicno kvalifikacijo strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja.

Žal okoliščine na trgu dela posegajo tudi na področje vzgoje in izobraževanja, kar zmanjšuje možnosti zaposlitve, ker so delovna mesta zasedena, zgolj za potrebe zaposlovanja pa ni mogoče ustvarjati novih delovnih mest. Možnost zaposlitve v vzgojno-izobraževalnem zavodu je v prvi vrsti odvisna od potreb zavodov po novih zaposlitvah, ki so pravno regulirane z normativi in standardi, in ne od števila ljudi, ki izpolnjujejo ali še ne povsem izpolnjujejo pogojev za zaposlitev. Na podlagi vsega navedenega se zavedamo dejstva, da vsi, ki bi se želeli zaposliti na področju vzgoje in izobraževanja, tega ne bodo mogli uresničiti, še posebej, ker beležimo precejšen porast kandidatov, ki bi želeli opravljati vzgojno-izobraževalno delo na področju vzgoje in izobraževanja. Teh je več kot je prostih delovnih mest. Pri tem je nujno poudariti, da ne gre za porast diplomantov pedagoških študijskih programov, pač pa bolj za zelo povečan interes pri diplomantih nepedagoških študijskih programov. Na področju vzgoje in izobraževanja pogoje o izobrazbi izpolnjuje praktično vsak diplomant študijskega programa druge stopnje in večina diplomantov študijskih programov prve stopnje tehniških in naravoslovnih smeri (učitelji strokovnoteoretičnih predmetov). Takšno povečanje zanimanja v zadnjih letih pripisujemo tudi učinkom krize in zmanjševanju zaposlovanja na drugih področjih trga dela.

Z namenom, da se kljub omejenim možnostim glede pridobitve ustreznega obsega ustreznih vzgojno-izobraževalnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja omogoči vstop v sistem vzgoje in izobraževanja in možnosti za pristop k strokovnemu izpitu s področja vzgoje in izobraževanja, a hkrati zagotavlja kvalitetno uvaljalno obdobje, razvijamo, načrtujemo in

izvajamo ukrepe, s katerimi odpiramo dostopnost do poklicev s področja vzgoje in izobraževanja, pri čemer pa vztrajamo pri vsaj enaki kvaliteti uvajalnega obdobja. S temi cilji smo od šolskega leta 2015/2016 dalje z razpisom, delno financiranim iz evropskih kohezijskih sredstev v okviru finančne perspektive 2014–2020, ponudili možnost za prvo zaposlitev na področju vzgoje in izobraževanja, pri čemer je bilo skozi projekt »Prva zaposlitev ...« uvajalno obdobje v letu 2016 zagotovljeno 108 začetnikom, v letu 2017 je bilo takih začetnikov 248, v lanskem letu pa 125.

Vzporedno pa je ministrstvo, pristojno za izobraževanje, leta 2015 uvedlo tudi nekaj sistemskih sprememb, ki jih odtelej tudi izvaja. Ob tem, da je obseg ustreznih vzgojno-izobraževalnih izkušenj definiran z urami in ne več z meseci, kar je poenostavilo pridobivanje ustreznih vzgojno-izobraževalnih izkušenj tistim s podjemnimi pogodbami in pogodbami za delo v projektih, je zdaj mogoče kot ustrezne vzgojno-izobraževalne izkušnje za pristop k strokovnemu izpitu uveljavljati tudi:

- pedagoško prakso v deležu največ ene tretjine obsega pedagoške prakse, določene z izobraževalnim oziroma študijskim programom,
- organizirano neposredno aktivnost z namenom vzgoje in izobraževanja največ v obsegu 80 ur za strokovne delavce z visokošolsko oziroma višješolsko izobrazbo oziroma 55 ur za strokovne delavce s srednješolsko izobrazbo.

Dostopnost do vzgojno-izobraževalnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja, potrebnih za pristop k strokovnemu izpitu dokazujejo tudi podatki: v letu 2016 je bilo 1036 kandidatov za opravljanje strokovnega izpita s področja vzgoje in izobraževanja, v letu 2017 je bilo takih kandidatov 1516 in lani pa 1631, kar pomeni, da tisti, ki uvajalnega obdobja niso opravljali v okviru projekta »Prva zaposlitev ...« in pristopijo k strokovnemu izpitu s področja vzgoje in izobraževanja z vzgojno-izobraževalnimi izkušnjami, pridobljenimi po alternativnih poteh, predstavljajo krepko čez 80 odstotni večinski delež,

Zavedamo se sprememb, ki so se posegle tudi v trg dela na področju vzgoje in izobraževanja, tako glede vstopa v poklic kot glede vzdržljivosti delovnih mest, zato tovrstna dogajanja spremljamo in poskušamo uravnavati z ukrepi z namenom sistemskega urejanja kariernega razvoja strokovnega delavca na področju vzgoje in izobraževanja, a na za ceno zmanjševanja kvalitete uvajalnega obdobja strokovnega delavca začetnika, kar bi dolgoročno vplivalo tudi na kvaliteto storitve, ki jo področje vzgoje in izobraževanja ponuja, to pa bi bilo glede na ciljno populacijo nedopustno.